

Kumppanuusfoorumi 26.11.2020

Fingon kommenttipuheenvuoro

Juha-Erkki Mäntyniemi, Fingo

Miten siirrymme instrumenttikeskeisyydestä päämääräkeskisyteen?

Kiitos erinomaisesta selvityksestä, joka mahdollistaa strategisempaa järjestö-yritysyhteistyön sisältökeskustelua ja yhteisten tavoitteiden määrittelyä. On tärkeää pysähtyä pohtimaan mitä kehityspolitiikan tavoitteita järjestöjen ja yritysten välinen yhteistyö parhaiten edistää. Yhteinen tavoitteemme pitää olla kaikkien toimijoiden vahvuuksien hyödyntäminen ja erilaisten, toisiaan täydentävien roolien ymmärtäminen, kestäväen kehityksen edistämässä, siten että ketään ei jätetä kehityksessä jälkeen.

- Selvitys tuo hyvin esille verrokkimaiden pidemmälle kehittyneen ajattelun yksityisen sektorin roolista ja yhteistyöstä osana kehityspolitiikan keinovalikoimaa. Verrokkimaissa Hollannissa ja Ruotsissa on rohkeasti uskallettu tehdä linjauksia ja ohjeistuksia mitä yksityisen sektorin kumppanuuksilta odotetaan ja miten niitä edistetään päämääräkeskeisellä lähestymistavalla.
- Tärkeä osa kumppanuuksien rakentamista ja strategista ohjausta on ymmärtää miten toimivia ja tuloksellisia kumppanuuksia rakennetaan eri toimijoiden näkökulmasta ja ratkaista keskeisiä pullonkauloja ja esteitä. Hollannin esimerkki "Expertise centre", jossa käydään läpi mikä kumppanuuksissa toimii ja mikä ei, on kiinnostava aloite. Tämä on tärkeä huomio, sillä eri monitoimija- ja yritysyhteistyökumppanuuksissa on käytössä runsas määrä erilaisia malleja, joiden kestävyys ja vaikuttavuus vaihtelevat runsaasti.
- Meidän on tärkeä kysyä ja pohtia miten pääsemme Suomessa entistä enemmän toimija- ja instrumenttikeskeisyydestä päämääräkeskisyteen, jossa kumppanuudet nähdään keinoina edistää yhteisiä tavoitteita. Yksi konkreettinen ratkaisu olisi kehityksen ja kaupan välisen linjauksen laatiminen, joka ankkuroituu kestäväen kehityksen agendaan ja periaatteisiin, ja selkeyttää mm. mikä on yritysyhteistyön rooli ja tavoitteet kehityspoliittisten tavoitteiden edistämässä, miten tuetaan paikallisen yksityisen sektorin vahvistamista ja kansalaisyhteiskunnan ja järjestöjen osallistumista yhdenvertaisina kumppaneina. Linjaus mahdollistaisi kehitys- ja kauppapolitiikan johdonmukaisen edistämisen. Toimijasta riippumatta meidän on hyvä muistaa, että kehitysyhteistyömäärärahoilla toteutettavan toiminnan tulee aina vaikuttaa köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentämiseen kehittyvissä maissa. Samojen kehityspoliittisten tavoitteiden ja raportointivaatimusten tulee myös koskea kaikkia kehitysyhteistyön toimijoita.

- Yritysyhteistyöstä puhuttaessa vähemmälle huomiolle on jäänyt paikallisten yritysten rooli, sekä paikallisen yksityisen sektorin kehittäminen ja vahvistaminen kestäväällä tavalla. Paikallisten yksityisen sektorin toimijoiden pitäisi olla entistä tärkeämmässä roolissa myös yritysyhteistyössä ja sen rahoituksessa. Vuosikymmenten aikana kertynyt kokemus kehitysyhteistyön vaikuttavuudesta ja paikallisten olosuhteiden ja tarpeiden tuntemuksesta on kaikille toimijoille ensiarvoisen tärkeää.
- On myös hyvä huomioida, kuten raportissa todetaan, yksikään läpikäyty hanke ei ole ainakaan vielä skaalautunut erityisen laajaksi ja jos yritysyhteistyöltä odotetaan ”kehityksen vallankumousta” se ei toistaiseksi ole välttämättä toteutunut. Vaikka useat järjestöt ovat tehneet jo pitkään yritysyhteistyötä, raportti kuvaa hyvin monen muun järjestön tilannetta. Siirtymä perinteisestä kehitysyhteistyöstä monitoimija- ja yritysyhteistyöhön ei järjestöissä tapahdu sormia napsauttamalla, vaan vaatii resursseja ja tukea. Järjestöissä kaivataan ja halutaan oppia yrityskumppanin löytämisestä ja valitsemisesta, yhteistyön suunnittelusta ja sen ehtojen sopimisesta, sekä yhteistyön tekemisestä ja tulosten saavuttamisesta, mittaamisesta ja raportoinnista. Selvityksessä mainitaan Fingon Powerbank-ohjelman rahoitus hyvänä askeleena tähän suuntaan. Fingo jatkaa nykyisen ohjelman rohkaisemana mielellään jatkossakin tätä roolia yhteistyössä jäsenjärjestöjen kanssa.
- On myös tärkeää muistaa, että yksityissektori on jo nyt hyvin monin eri tavoin mukana järjestöjen työssä mm. varainhankinnan, yritysvastuun, vaikuttamistyön, järjestöjen omien yrittäjyushankkeiden, tuotekehitysyhteistyön ja viimeisimpänä vaikuttavuussijoittamisen kautta ja monilla järjestöillä on merkittäväällä tavalla monipuolista osaamista näillä alueilla.
- Lopuksi totean vielä, että siirtyminen entistä vahvemmin yhteisten päämäärien toteuttamiseen onnistuu luontevammin, mikäli laadimme yhteistyössä edellä mainitun linjauksen, joka tuo yhteen eri toimijat kehityksen ja kaupan rajapinnassa.

Kiitos vielä hyvästä selvityksestä ja mahdollisuudesta kommenttipuheenvuoroon.